

FTEA21:3 Språkfilosofi

Föreläsning III

Martin Jönsson

Att lära

- Vad Strawson ser som Russells grundläggande misstag.
- Strawsons uppdelning mellan *typ*, *användning* och *yttrande* och vilka semantiska egenskaper som han tror kan tillskrivas på de här nivåerna.
- Strawsons karakterisering av refererande uttryck.
- Ett problem för hur Strawson tänker på refererande uttryck.

Russells grundläggande misstag (enligt Strawson)

Russell tror att om en sats a) grammatiskt sett har en subjekt-predikat form, och b) dess subjekt inte refererar, så följer det antingen:

- 1) att satsen är meningslös, eller
- 2) att satsen inte logiskt sett har en subjekt-predikat form

Typer, användningar och yttranden

Man kan särskilja tre olika språkliga nivåer och dessa skiljer sig åt i termer av vilka semantiska egenskaper vi kan tillskriva dem.

	Satser	Bestämda beskrivningar
1) Typer	Mening	Mening
2) Användningar	Sanningsvärde	Referens
3) Yttranden		

Meningen hos ett uttryck utgörs av regler för hur man använder det uttrycket, t.ex. till att referera. Att en viss användning av ett uttryck skulle sakna referens medför på inget sätt att uttryckets mening är äventyrad.

Uttryck vi använder till att referera

- Många uttryck kan användas till att referera till något specifikt.

den här, den där.

Malin, Anton, Thomas, Henning, Jonathan, Waran, Hans

jag, han, hon

arseniken, staden, tanten, tragiken, pulvret, tidningen

- Vissa av de här uttrycken kan också användas för att attribuera något. Vilken sorts användning som är möjlig bestäms inte av uttrycket självt utan av satskontexten.

Sveriges statsminister är snäll.

Refererande användning är möjlig

Stefan Löfven är Sveriges statsminister.

Attribuerande användning är möjlig

Uttryck vi använder till att referera

- Russells analys utgör nödvändiga villkor för att en användning av en sats skall vara sann men t.ex.

q : 'Waverly har exakt en författare'

är en *presupposition* (Strawson använder 'implication') av

p : 'Författaren till Waverly var skotte'.

och inte en logisk följd av p .

q måste vara sann för att p skall kunna vara sann men om q inte är sann så saknar p sanningsvärde.

Uttryck vi använder till att referera

- Uttryck som kan användas till att referera varierar längs tre olika dimensioner.

Kontextberoende:	den där – hon – kungen av Frankrike
Mängd deskriptiv mening:	Ludvig – han – kungen av Frankrike
Konventionalitet:	Ludvig – kungen av Frankrike

Ett problem för Strawson (Donellan)

- Ett uttrycks möjliga användning är inte bestämt av satskontexten.
- T.ex. Jonas mördare är galen.